

**Доба Івана Мазепи в новітній
історіографії (з 1986 р. по сьогодні):
рекомендаційний бібліографічний
показчик (Укл. Ганна Березанська)**

Джерела

1. *Величко С.* Літопис. / Пер. з книж. укр. мови В. Шевчук: В 2-х т. — К., 1991. — Т. 1. — 373 с.; Т. 2. — 642 с.
2. Вивід прав України / М. Грушевський, І. Франко, М. Костомаров та ін. — Львів, 1991. — 128 с.
3. Військові кампанії доби гетьмана Івана Мазепи в документах / Упоряд.: С.О. Павленко. — К., 2009. — 1054 с.
4. *Возняк М.* Документ меценатської діяльності І. Мазепи, знайдений в Бібліотеці Оссолінеуму // Пам'ятки України. — 1991. — № 6. — С. 20–21.
5. Гетман Іван Мазепа: Документи из архивных собраний Санкт-Петербурга. — Вып 1. — 1687–1705 гг. / Сост.: Т.Г. Таирова-Яковлева. — СПб., 2007. — 255 с.
6. *Горбач О.* Універсал гетьмана Івана Мазепи з 10.XII.1700 р. // Укр. історик. — 1987. — № 1–4. — С. 67–69.
7. *Горобець С., Рябцев В.* До історії участі українських козаків у військових подіях початкового етапу Північної війни (1700–1702 рр.) // СЛ. — 2011. — № 3. — С. 23–39.
8. *Гуляй А.* Документальні пам'ятки доби гетьманщини в збірці Національного музею історії України // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. — К., 1999. — Вип. 8. — С. 193–195.
9. *Гуляй А., Мицик Ю.* Незнані документи гетьмана Івана Мазепи // Сіверянський літопис (далі. — СЛ). — 2003. — № 1. — С. 56–67.
10. *Дзьобан О.* Чотири документи Івана Мазепи з 1705 року // ЗНТШ. — 1991. — Т. 222. — С. 351–359.
11. Ділова документація Гетьманщини XVIII ст. / упорядник, автор передмови та коментарів В. Горобець. — К., 1992.
12. Дневник военных действий русской армии под Полтавой / Упоряд.: В.В. Панашенко // Укр. іст. журн. — 1991. — № 2. — С. 102–107.
13. Дневник военных действий русской армии под Полтавой / Упоряд.: В.В. Панашенко // Укр. іст. журн. — 1991. — № 3. — С. 89–96.
14. Доба гетьмана Івана Мазепи в документах / Упоряд. С.О. Павленко. — К., 2007. — 1144 с.
15. *Дятлов В.* Листи Патріка Гордона // СЛ. — 2001. — № 6. — С. 91–93.

16. З епістолярної спадщини гетьмана Івана Мазепи / Упоряд. та авт. передм. В.В. Станіславський. — К., 1996. — 194 с.
17. Іван Мазепа. — К., 1992. — 131 с.
18. Летопись Самовидца // Чтоб вовек едины были. Век XVII / Сост., предисл. и коммент. Я.Д. Исаевича. — М., 1987. — С. 378–398.
19. Лист гетьмана І. Мазепи до цісаря Йосифа І / Переклад В. Дятлова // СЛ. — 2006. — № 3. — С. 14–15.
20. Листи Івана Мазепи. 1687–1691. / Упорядник та автор передмови В. Станіславський. — К., 2002. — Т. 1. — 480 с.
21. Листи Івана Мазепи. 1691–1700. / Упор. та авт. вступн. дослідж. В.В. Станіславський. — К., 2010. — Т. 2. — 752 с.
22. Літопис гадяцького полковника Григорія Грабянки. — К., 1992. — 192 с.
23. Мазепина книга / Упор. та вступна стаття І. Ситого. — Чернігів., 2005. — 524 с.
24. *Мацьків Т.* Англійський текст Зборівського договору з 1649 року та інші вибрані статті. — Нью-Йорк–Львів–Київ–Мюнхен, 1993. — 303 с.
25. *Мацьків Т.* Іван Мазепа в західноєвропейських джерелах 1687–1709. — Вид. 2-ге доп. — Київ–Полтава, 1995. — 312 с.
26. *Мицик Ю.* Документи Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря // СЛ. — 2000. — № 6. — С. 39–48.
27. *Мицик Ю.* З документації гетьмана Івана Мазепи. — СЛ. — 1997. — № 3. — С. 99–105.
28. *Мицик Ю.* З документації гетьмана Івана Мазепи. — СЛ. — 1997. — № 4. — С. 143–150; 1998. — № 1. — С. 91–103.
29. *Мицик Ю.* З документів гетьманів І. Самойловича та І. Мазепи // СЛ. — 2001. — № 6. — С. 18–37.
30. *Мицик Ю.* З документів доби гетьмана Івана Мазепи (за матеріалами польських архівів) // Україна в Центрально-Східній Європі. — Вип. 11. — К., 2011. — С. 284–306.
31. *Мицик Ю.* З документів українських гетьманів та полковників доби Руїни (за матеріалами польських архівосховищ) // СЛ. — 1999. — № 3. — С. 3–34.
32. *Мицик Ю.* З листів гетьмана І. Мазепи // Україна в Центрально-Східній Європі: 3 найдавніших часів до кінця XVIII ст. — Вип. 3. — К., 2003. — С. 297–318.
33. *Мицик Ю.* З матеріалів до «Українського дипломатарію XVI–XVIII ст.» // Наукові записки (Національний університет «Києво-Могилянська академія»). — 1998. — Т. 3. — С. 147.
34. *Мицик Ю.* З нових джерел до історії церковного землеволодіння на Чернігівщині XVII–XVIII ст. // СЛ. — 1997. — № 1–2. — С. 100–116.
35. *Мицик Ю.* Листи Івана Мазепи та Пилипа Орлика // Бористен. — 1993. — № 4. — С. 5–6.
36. *Мицик Ю.* Три сюжети про гетьмана Мазепу // СЛ. — 2006. — № 3. — С. 15–21.
37. *Мицик Ю.* Універсали гетьмана Івана Мазепи Свято-Михайлівському Золотоверхому монастиреві у Києві // СЛ. — 2002. — № 2. — С. 18–31.

38. *Мицик Ю.* Фрагмент до біографії І. Мазепи // СЛ. — 2007. — № 3. — С. 12–16.
39. *Мицик Ю.* Шість гетьманських універсалів XVII-XVIII ст. // СЛ. — 2000. — № 1. — С. 88–92.
40. *Мицик Ю.* Ще один сюжет про Івана Мазепу // СЛ. — 2006. — № 5. — С. 35–39.
41. *Мицик Ю., Бойницька Н.* З документації гетьмана Івана Мазепи // СЛ. — 2001. — № 4. — С. 36–45.
42. *Мицик Ю.А.* Невідомі документи Івана Мазепи // Пам'ятки України. — 1991. — № 6. — С. 56–58.
43. *Рігельман О.* Літописна оповідь про Малу Росію та її народ і козаків узагалі / Вст. ст., упор. та примітки П.М. Саса, В.О. Щербака. — К., 1994. — 768 с.
44. *Ситий І.* Батурин у першій чверті XVIII ст. // СЛ. — 1995. — № 1. — С. 65–73.
45. *Ситий І.* Генеалогічні та історичні нотатки бунчукового товариша І.І. Забіли // СЛ. — 1999. — № 4. — С. 166–169.
46. *Ситий І.* Гетьманські універсали в колекції Чернігівського історичного музею ім. В.В. Тарновського // СЛ. — 1998. — № 2. — С. 31–46; № 3. — С. 72–84; № 4. — С. 37–58; № 5. — С. 67–82.
47. *Ситий І.* Синодик Крупицько-Батуринського монастиря // СЛ. — 1997. — № 5. — С. 40–64.
48. Тисяча років української суспільно-політичної думки. — Т. IV. — Кн. I. — К., 2001. — С. 520.
49. Тисяча років української суспільно-політичної думки. — Т. III. — Кн. II. — К., 2001. — С. 576.
50. Універсали Івана Мазепи (1687–1709). Частина I / Упоряд. І.°Бутич. — Київ–Львів, 2002. — 757 с.: іл.
51. Універсали Івана Мазепи (1687–1709). Частина II / Упоряд. І. Бутич. — Київ–Львів, 2006. — 798 с.
52. Чернигову 1300 лет: Сборник документов и материалов. — К., 1990. — 366 с.
53. Щоденник Патріка Гордона за часів його перебування в Росії (Переклад з німецької В. Дятлова) // СЛ. — 2001. — № 1. — С. 10–20.
54. Щоденник Патріка Гордона за часів його перебування в Росії (Переклад з німецької В. Дятлова) // СЛ. — 2001. — № 2. — С. 26–30.
55. Щоденник Патріка Гордона за часів його перебування в Росії (Переклад з німецької В. Дятлова) // СЛ. — 2001. — № 3. — С. 10–22.
56. Щоденник Патріка Гордона за часів його перебування в Росії (Переклад з німецької В. Дятлова) // СЛ. — 2001. — № 4. — С. 7–14.

Література:

1. «Пакти і Конституції» Української козацької держави (до 300-річчя укладення) / Відп. ред. В.А. Смолій; упорядники М.С. Трофимук, Т.В. Чухліб. — К.—Львів, 2011. — 440 с.: факсиміле.
2. *Алексашикіна Л.* Постаті гетьманів України Івана Мазепи та Пилипа Орлика у творчій спадщині Дмитра Івановича Яворницького // Сіверянський літопис (далі. — СЛ). — 2009. — № 2/3. — С. 163–174.
3. *Андрусак М.* Щедрою десницею Вашою // Пам'ятки України. — 1991. — № 6. — С. 26–31.: іл.
4. *Анисимов Е.* Время петровских реформ. — Л., 1989. — 496 с.: ил.
5. *Антонович В.* Коротка історія Козаччини. — К., 1991. — 158 с.: іл.
6. *Антонович В.Б.* Про козацькі часи на Україні. — К., 1991. — 238 с.
7. *Апанович О.М.* Гетьмани України і кошові отамани Запорожської Січі. — К., 1993. — 288 с.: іл.
8. *Арендар Г.* Козацька старшина як меценат церковного мистецтва Чернігівщини (за матеріалами Чернігівського музею ім. В.В. Тарновського) // СЛ. — 1995. — № 1. — С. 54–57.
9. *Аркас М.М.* Історія України-Русі. — К., 1991. — 456 с.: іл.
10. *Артамонов В.* Позиции гетманской власти и России на Украине в конце XVII — начале XVIII века // Россия–Украина: история взаимоотношений. — Москва, 1997. — С. 89–100.
11. *Артамонов В.* Россия и Речь Посполитая после Полтавской победы (1709–1714 гг.). — М., 1990. — 208 с.
12. *Артамонов В.А.* 1708–2008. Мать Полтавской победы. Битва при Лесной. — СПб, 2008. — 208 с.
13. *Артамонов В.А.* Полтавское сражение: К 300-летию Полтавской победы. — М., 2009. — 704 с.
14. *Артамонов В.А., Кочегаров К.А., Курукин И.В.* Вторжение шведской армии на Гетманщину в 1708 г. Образ и трагедия гетмана Мазепы. — СПб., 2008. — 208 с.: ил.
15. *Багалій Д.* Історія Слобідської України. — Х., 1990. — 258 с.
16. *Байда О.П.* Старшина Полтавського полку (друга половина XVII ст.). — К., 1998. — 41 с.
17. *Бантыш-Каменский Д.Н.* История Малой России от водворения славян в сей стране до уничтожения гетманства. — К., 1993. — 656 с.: ил.
18. *Белашов В.И.* Глухов — забытая столица гетманской Украины. — К., 1992. — 132 с.
19. *Белашов В.* Глухів — столиця гетьманської і Лівобережної України. — Глухів, 1996. — 146 с.
20. *Беляков Г.Ф., Белякова О.Г.* Польська історична література про українське козацтво // Укр. іст. журн. — 1991. — № 5. — С. 73–79.

21. Білокінь С. Іван Мазепа в об'єктивному і суб'єктивному світлі // Борщак І., Мартель Р. Життя і пориви великого гетьмана. — К., 1991. — С. 307–315.
22. Бобылев В.С. Внешняя политика России эпохи Петра I. — М., 1990. — 68 с.
23. Борисенко В. Соціально-економічний розвиток Лівобержної України в другій половині XVII ст. — К., 1986. — 263 с.
24. Борисенко В., Саченко С. Київ у другій половині XVII ст. // Київська старовина. — 1993. — № 4. — С. 93–99.
25. Борисенко В.Й., Бульвінський А.Г., Візер С.О. Еволюція українсько-російських відносин у другій половині XVII ст. — К., 2006. — 256 с.
26. Борщак І. Мазепа. Орлик. Войнаровський. Історичні есе. — Львів, 1991. — 255 с.
27. Борщак І., Мартель Р. Іван Мазепа: Життя й пориви великого гетьмана / Авториз. пер. з фран. і предм. М. Рудницького. — Тернопіль, 1991. — 83 с.
28. Борщак І., Мартель Р. Іван Мазепа: Життя й пориви великого гетьмана / Авториз. пер. з фран. і предм. М. Рудницького. — К., 1991. — 136 с: іл.
29. Борзяк Г., Бузало В., Дмитрієнко М., Репринцев В. Клейнод Івана Мазепи // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. Збірка наук. праць: У двох частинах. — К., 2005. — Число 12. — Ч. 1. — С. 390–406.
30. Брайчевський М., Марочкін В. Іван Мазепа: правда і вигадки (полемічні нотатки) // Україна. — 1990. — № 6. — С. 10–12.
31. Буганов В.И. Петр Великий и его время. — М., 1989. — 192 с.
32. В'ялов П., Кривошея В. Шляхетсько-козацькі роди та їх доля. — К., 1999. — 83 с.
33. Важкий шлях: Перша половина XVIII ст. — К., 2002. — 381 с.
34. Верхівський О. Анатема на гетьмана Мазепу // Укр. історик. — 1990. — Ч. 1–4 (104–107). — С. 64–70.
35. Видатні постаті в історії України (IX–XIX ст.): Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети. — К., 2002. — 359 с.
36. Винар Л. Козацька Україна. Вибрані праці. — Київ–Львів–Нью-Йорк–Париж, 2003. — 677 с.
37. Винар Л. Олександр Оглоблин як дослідник гетьмана Івана Мазепи і його доби // Укр. історик. — 1989. — № 4(104). — С. 44–49.
38. Винар Л. Універсал Івана Мазепи для Івана Дяківського: історіографічна замітка // Укр. історик. — 1987. — Ч. 1–4. — С. 70–72.
39. Вінтоняк О. Анатема на Гетьмана Мазепу // Укр. історик. — 1990. — № 1/4. — С. 64–70.
40. Вінтоняк О. Анафема на гетьмана Мазепу // Україна. — 1994. — № 4. — С. 26–28.
41. Віроцький В. Храми Чернігова. — К., 1998. — 206 с.
42. Воїнов С. Новгород-Сіверський. — Чернігів, 1999. — 163 с.
43. Володарі гетьманської булави: Історичні портрети / Авт. передм. В.А. Смолій; Під ред. О.М. Дмитренка. — К., 1994. — 557 с.
44. Гетьман Іван Мазепа та його доба: (До 285-річчя від дня смерті): Тези доповідей наук. конф. — К., 1995. — 47 с.

45. Гетьман Іван Мазепа: постать, оточення, епоха. Зб. наук. праць. — К., 2008. — 398 с.
46. Гетьман. Осмислення: Науково-популярне видання. — К., 2009. — 368 с.; іл.
47. Гетьман. Шляхи: Науково-популярне видання. — К., 2009. — 272 с.; іл.
48. Гетьмани України. І.С. Мазепа // Київська старовина. — 1993. — № 5. — С. 90–91.
49. Гетьмани України: Історичні портрети: Збірник. — К., 1991. — 216 с.
50. Гончар О.Т. Проблеми історії та культури України в епістолярій спадщини М.І. Костомарова: автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.06. — К., 2008. — 20 с.
51. Горобець В. Політичний устрій українських земель другої половини XVII–XVIII століть: Гетьманщина, Запоріжжя, Слобожанщина, Правобережна Україна (спроба структурно-функціонального аналізу). — К., 2000. — 96 с.
52. Горобець В. Присмерк Гетьманщини: Україна в роки реформ Петра I. — К., 1998. — 323 с.
53. Горобець В.М. Від союзу до інкорпорації: українсько-російські відносини другої половини XVII — першої чверті XVIII ст. — К., 1995. — 70 с.
54. Горобець В.М., Струкевич О.К. Українсько-російські політичні відносини другої половини XVII–XVIII ст.: тенденції, характер, етапи // Укр. іст. журн. — 1997. — № 1. — С. 22–42.
55. Грабовський С. Нариси з історії українського державотворення. — К., 1995. — 608 с.
56. Грушевський М. Очерк истории украинского народа. — К., 1990. — 408 с.
57. Грушевський М. Історія України прилагоджена до програми початкових шкіл і нижчих класів шкіл середніх. — К., 1992. — 228 с.
58. Грушевський М. На українські теми: «Мазепинство» і «Богданівство» // Київська старовина. — 1995. — № 6. — С. 2–8.
59. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Історія козацтва. Держава–військо–битви. — К., 2011. — 464 с.; іл.
60. Гуржій О.І. Право в Українській козацькій державі (друга половина XVII–XVIII ст.). — К., 1994. — 48 с.
61. Гуржій О.І. Українська козацька держава в другій половині XVII–XVIII ст.: кордони, населення, право. — К., 1996. — 223 с.
62. Гуржій О.І., Чухліб Т.В. Гетьманська Україна: 3 серії Україна крізь віки. — К., 1999. — 304 с.
63. Гуржій О.І., Чухліб Т.В. Сто великих постатей і подій козацької України. — К., 2008. — 464 с.
64. Дмитрієнко М., Суховарова-Жорнова О. Портрети гетьмана Івана Мазепи: ідентифікація образу та іконографічний аналіз зображень // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. Збірка наукових праць. — К., 2007. — С. 242–284.
65. Доба гетьмана І. Мазепи в європейській історії: міфи і реалії: Матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції. Київ–Батурин. 7–8 листопада 2008 р. / НАН України. Інститут історії України; Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. — К., 2009. — 316 с.

66. *Дорошенко Д.* Тихий закуток. Гетьманський монастир // СЛ. — 1998. — № 1. — С. 152–161.
67. *Дорошенко Д.І.* Нарис історії України в 2-х томах. — Т. 2. (від половини XVII століття). — К., 1991. — 349 с.
68. *Духопельников В.* 300 лет Полтавской битвы: как это было. — Харьков, 2009. — 31 с.
69. *Енглунд П.* Полтава: Розповідь про загибель однієї армії / Пер. О. Сенюк, О. Буценко. — Харків, 2009. — 348 с.
70. *Єнсен А.* Мазепа. Історичні картини. — К., 1992. — 205 с.
71. *Єфименко О.* Історія України та його народу. Історичний нарис. — К., 1992. — 251 с.
72. *Жуковський А.* Гетьман Іван Мазепа в оцінці Михайла Грушевського // Укр. іст. журн. — 1998. — № 6. — С. 134–145.
73. *Жуковський А., Субтельний О.* Нарис історії України. — Львів., 1992. — 230 с.: іл.
74. *Журавльов Д.В.* Військова справа в Слобідських козацьких полках у другій половині XVII — першій половині XVIII ст. — Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. — Харків, 2002. — 183 с. (на правах рукопису).
75. *Журавльов Д.В.* Мазепа: людина, політик, легенда. — Харків, 2007. — 384 с.
76. *Журавльов Д.В.* Україна та Росія: як брати горщики побили. — Харків, 2009. — 352 с.
77. *Заїка Г.П.* Українська лінія. — К.–Полтава, 2001. — 88 с.: іл.
78. *Замлинський В.* Гетьмани у боротьбі за суверенітет і державність України // Київська старовина. — 1992. — № 4. — С. 2–6.
79. *Замлинський В.* Стисла хронологія українських гетьманів // Київська старовина. — 1993. — № 5. — С. 88–94.
80. *Заруба В.М.* Адміністративно-територіальний устрій та адміністрація Війська Запорозького у 1648–1782 рр. — Дніпропетровськ, 2007. — 380 с.
81. *Заруба В.М.* Боротьба українського народу з турецько-татарською агресією в останній чверті XVII ст. Історіографія проблеми // Грані. — 2003. — № 6. — С. 31–34.
82. *Заруба В.М.* Взяття турецьких фортець в пониззі Дніпра 1695 року // Грані. — Дніпропетровськ. — 2002. — № 6 (26). — С. 26–28.
83. *Заруба В.М.* Воєнне мистецтво українського козацького війська (остання чверть XVII ст.) // Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті. — Дніпропетровськ, 2001. — С. 20–27.
84. *Заруба В.М.* Охотницьке (наймане) військо на Лівобережній Україні-Гетьманщині в останній чверті XVII ст. // Записки Наукового товариства імені Т.Г. Шевченка. — Т. 225. — Львів, 1993. — С. 232–257.
85. *Заруба В.М.* Походи російських та українських військ на Крим у 1687 та 1689 рр. // Укр. іст. журн. — 1992. — № 9. — С. 65–75.
86. *Заруба В.М.* Украинское казачье войско в борьбе с татарской агрессией (последняя четверть XVII в.). — Харьков, 1993. — 186 с.

87. *Заруба В.М.* Українське козацьке військо в російсько-турецьких війнах останньої чверті XVII століття. — Дніпропетровськ, 2003. — 464 с.
88. *Заруба В.М.* Українське козацьке військо в російсько-турецьких війнах останньої чверті XVII ст.: Автореф. дис... д-ра іст. наук: 07.00.01 — Львів, 2004. — 36 с.
89. *Здибко В.* Заповіт Івана Мазепи // Україна. — 1994. — № 10. — С. 48–50.
90. *Злаин А.И.* Полтавская битва. — М., 1988. — 126 с.
91. *Ивонина Л.И.* Французская историография конца XIX — начала XX вв. о Мазепе // Проблеми історіографії та джерелознавства історії запорізького козацтва. Збірник статей. — Запоріжжя, 1993. — С. 27–33.
92. *Историкография истории Украинской ССР.* — К., 1987. — 555 с.
93. *Іван Мазепа // Котляр М.Ф., Смолій В.А.* Історія в життєписах. — К., 1994. — С. 255–270.
94. *Іван Мазепа і мазепинці: історія та культура України останньої третини XVII — початку XVIII століть: Наук. зб. / Упоряд І. Скочиляс; Редкол.: Л. Дашкевич, О. Купчинський, А. Фелонюк.* — Львів, 2011. — 352 с.
95. *Іван Мазепа і Москва: історичні розвідки і статті.* — К., 1994. — 174 с.
96. *Іван Мазепа та його доба: історія, культура, національна пам'ять: Матеріали міжнародної конференції «Іван Мазепа та його доба: історія, культура, національна пам'ять» (15–17 жовтня 2008 р., Київ–Полтава).* — К., 2008. — 486 с.
97. *Історичні портрети: Хмельницький і Мазепа.* — К., 1991. — 68 с.
98. *Історія України: нове бачення: У 2-х т. / О.І. Гуржій, Я.Д. Ісаєвич, М.Ф. Котляр.* — К., 1995. — 350 с.
99. *Історія української культури: У 5 т. — Т. 3: Українська культура другої половини XVII–XVIII ст.* — К., 2003. — 1246 с.
100. *Кагамлик С.* Києво-Печерська лавра: світ православної духовності і культури (XVII–XVIII ст.). — К., 2005. — 550 с.
101. *Кагамлик С.* Світло духовності і культури. З історії Києво-Печерської лаври XVII–XVIII ст. — К., 2008. — 326 с.
102. *Карпенко М.* Гетьман Іван Мазепа як будівничий Української держави. — Суми, 1999. — 24 с.
103. *Кіяшко Л.* Батуринські церкви доби Івана Мазепи // СЛ. — 2002. — № 1. — С. 23–24.
104. *Ковалевська О.* Гетьман Іван Мазепа: проблема «зради» та «анафемування» в українській та російській історіографії // Історіографічні дослідження в Україні. Науковий збірник (Пам'яті історика України, члена-кореспондента НАН України Ф.П. Шевченка). — К., 1999. — Вип. 7. — С. 173–189.
105. *Ковалевська О.* До питання атрибуції портретів І. Мазепи // СЛ. — № 1. — 2006. — С. 102–108.
106. *Ковалевська О.* До питання про непомічене // СЛ. — № 4/5. — 2005. — С. 67–70.
107. *Ковалевська О.* Збірник «Мазепа» реконструкція видавничого проекту 1939–1949 років. — К., 2011. — 176 с.

108. *Ковалевська О.* Іван Мазепа у запитаннях та відповідях. — К., 2008. — 200 с.: іл.
109. *Ковалевська О.* Іван Мазепа. — К., 2009. — 52 с.
110. *Ковалевська О.* Матеріали М. Костомарова у фондах Чернігівського історичного музею ім. В. В. Тарновського [про підготовчі матеріали до монографії «Мазепа»] // Український історичний збірник. — Вип. 10. — К., 2007. — С. 279–282.
111. *Ковалевська О.* Нові підходи до пошуку достовірних зображень гетьмана Івана Мазепи // Укр. іст. журн. — 2007. — № 3. — С. 152–167.
112. *Ковалевська О.* Образ Мазепи в творчості Олександра Орловського та Вацлава Павлішака // Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до кінця XVIII ст.) — Вип. 4. — К., 2004. — С. 438–448.
113. *Ковалевська О.* Перша публікація зображення гербу гетьмана І. Мазепи // СЛ. — № 3. — 2007. — С. 107–109.
114. *Ковалевська О.* Постать Івана Мазепи в художній літературі XVII–XX століть // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики (Число 5). — К., 2000. — Ч. 2. — С. 120–135.
115. *Ковалевська О.* Постать Івана Мазепи у художній літературі XVII–XX ст. // Історія України. — 2001. — № 27/28. — С. 1–4.
116. *Ковалевська О.* Приречений на вічне прокляття: Доля образу «Мазепи» на театральній сцені // СЛ. — 2007. — № 1. — С. 74–86.
117. *Ковалевська О.О.* І.С. Мазепа в історіографії XVIII–XX століть. — Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. — Донецьк, 1997. — 185 с. (на правах рукопису).
118. *Ковалевська О.О., Пінчук Ю.А.* Про маловідомі сторінки з життєпису гетьмана України Івана Мазепи // Історія України. — 1998. — № 3. — С. 6–8.
119. *Копиленко О.Л.* «Українська ідея» М. Грушевського: історія і сучасність. — К., 1991. — 184 с.
120. *Корнієнко О.* Нариси військової історії України. Сумський полк. 1659–1765 рр. — К., 2008. — 488 с.
121. *Костомаров М.* Мазепа / Подгот. текста к печати и прим. Н. Котляра // Укр. істор. журн. — 1988. — № 8. — С. 140–150; № 9. — С. 126–139; № 10. — С. 134–148; № 11. — С. 138–158; № 12. — С. 124–140.
122. *Костомаров М.* Мазепа // Подгот. текста к печати и прим. Н. Котляра // Укр. іст. журн. — 1989. — № 1. — С. 129–144; № 2. — С. 137–152; № 4. — С. 126–142; № 5. — С. 128–140; № 6. — С. 130–138; № 7. — С. 134–143; № 8. — С. 135–149; № 9. — С. 136–147; № 11. — С. 117–131.
123. *Костомаров Н.И.* Мазепа / Підгот. текста до друку та прим. М. Котляра // Укр. іст. журн. — 1990. — № 1. — С. 122–135; № 3. — С. 138–139; № 4. — С. 126–141; № 5. — С. 134–145; № 6. — С. 131–144.
124. *Костомаров Н.И.* Мазепа. — М., 1992. — 335 с.
125. *Костомаров Н.И.* Мазепинцы / Упоряд. та прим. Ю. Пінчук // Укр. іст. журн. — 1991. — № 1. — С. 137–146; № 2. — С. 130–138.
126. *Костомаров Н.И.* Мазепинцы / Упоряд. та прим. Ю. Пінчука // Укр. іст. журн. — 1990. — № 8. — С. 133–144; № 10. — С. 148–158; № 11. — С. 137–145; № 12. — С. 142–150.

127. *Костомаров Н.И.* Руина. Мазепа. Мазепинцы. Исторические монографии и исследования. — М., 1995. — 640 с
128. *Котляр М.Ф., Смолий В.А.* Історія в життєписах. — К., 1994. — 327 с.
129. *Кресін О.* Запорозька Січ і Кримське ханство у 1687–1708 роках: політична і правова проблематика відносин // Четвертий міжнародний конгрес україністів. Одеса, 26–29 серпня 1999 року. Доповіді та повідомлення. Історія. — Ч. 1. — Одеса–Київ–Львів. — 1999. — С. 188–198.
130. *Кресін О.* Мазепинці. — К., 1994. — 112 с.
131. *Кресін О.* Політико-правова спадщина української політичної еміграції першої половини XVIII ст.: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01. — К., 2001. — 16 с.
132. *Кривошея В.* Генеалогія українського козацтва: Білоцерківський полк. — К., 2002. — 184 с.
133. *Кривошея В.* Іван Мазепа: біографічні дрібниці // СЛ. — 1998. — № 2. — С. 93–95.
134. *Кривошея В.* Національна еліта Гетьманщини. — К., 2008. — 452 с.
135. *Кривошея В.В.* Українська козацька старшина. — Ч. 1: Урядники гетьманської адміністрації. — Вид. 2-ге: допов., уточ. і виправ. — К., 2005. — 260 с.
136. *Крип'якевич І.* Істрія України. — Львів, 1990. — 520 с.
137. *Крупницький Б.* Гетьман Мазепа та його доба / Пер. з нім. О. Струкевич; передм. та комент. В.М. Горобця. — К., 2001. — 238 с.: іл.
138. *Крупницький Б.Д.* Гетьман Мазепа та його доба / Вступ. ст., прим., пер. з нім. О.К. Струкевич. — К., 2008. — 352 с.
139. *Крупницький Б.Д.* Гетьман Мазепа та його доба / Пер. з нім. О. Струкевич; передм. та комент. В.М. Горобця. — К., 2003. — 240 с.: іл.
140. *Кучерук О.* Козацькі гетьмани // Пам'ятки України. — 1990. — № 2. — С. 7–10.
141. *Мазепа І.* Ми стоїмо тепер, братіє, між двома проваллями... // Пам'ятки України. — 1991. — № 6. — С. 6–7.
142. *Макаров А.* Мазепа — будівничий. — К., 1991. — 72 с.
143. *Мальченко О.* Художнє лиття гармат у Гетьманщині за часів правління Івана Мазепа. — К., 2007. — 160 с.: іл.
144. *Марочкін В.* Гірка чаша Івана Мазепа // Україна. — 1989. — № 25. — С. 14–16.
145. *Марочкін В.* Іван Мазепа: правда і вигадки: [Полемічні нотатки] // Україна. — 1990. — № 6. — С. 10–12.
146. *Мацьків Т.* «Щирості тут було мало...» // Україна. — 1994. — № 7. — С. 22–24.
147. *Мацьків Т.* 1687–1709: Неупереджені свідчення західноєвропейських сучасників // Пам'ятки України. — 1991. — № 6. — С. 34–35.
148. *Мацьків Т.* Легенда і правда про Мазепу // Українське козацтво: витоки, еволюція, спадщина: (Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 500-річчю укр. козацтва, Київ–Дніпропетровськ, 13–17 травня 1991 р.). — Вип. 3. — К., 1993. — С. 122–127.

149. *Мацьків Т.* Мазепіяна в «Українському історикуну» // Укр. історик. — 1994. — № 1–4. — С. 50–56.
150. *Мацьків Т.* Справа княжого титулу гетьмана Івана Мазепи // Київська старовина. — 1993. — № 6. — С. 100–102.
151. *Мацьків Т.* Як була вирішена битва під Полтавою? // Укр. історик. — 1989. — Ч. 4. — С. 17–28.
152. *Мельник Л.* До історії участі українського козацтва у військових діях у Прибалтиці в роки Північної війни (1700–1702 рр.) // На пошану 80-річчя професора Теодора Мацьківа. — К., 1999. — С. 102–121.
153. *Мельник Л.* Остання битва за Гетьманщину // Київська старовина. — 1994. — № 4. — С. 65–70.
154. *Мельник Л.Г.* Лівобережна Гетьманщина періоду стабілізації (1669–1709 рр.). — К., 1995. — 104 с.
155. *Мицик Ю.* Гетьман Іван Мазепа як покровитель Православної Церкви // СЛ. — 2006. — № 6. — С. 38–47.
156. *Мицик Ю.* Іван Мазепа. — К., 2007. — 72 с.
157. *Мицик Ю.* Україна і гетьман Мазепа в мемуарах Л. Раковського // СЛ. — 2004. — № 2/3. — С. 28–37.
158. *Мицик Ю.* Фрагменти до біографії І. Мазепи // СЛ. — 2007. — № 3. — С. 12–16.
159. *Мицик Ю.* Ще один сюжет про Івана Мазепу // СЛ. — 2006. — № 5. — С. 35–38.
160. *Мицик Ю.А.* Гетьман І. Скоропадський — покровитель Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві // СЛ. — 2000. — № 4. — С. 50–64; № 5. — С. 65–81.
161. *Муляр А.М.* Міграційні процеси на Правобережній Україні в кінці XVII — на початку XVIII ст. // Укр. іст. журн. — 2000. — № 2. — С. 94–100.
162. *Небелюк М.* Мазепа в оцінці Вольтера // Укр. історик. — 1987. — Ч. 1–4. — С. 72–82.
163. *Нікітенко Н.М.* Русь — Україна і Візантія у монументальному комплексі Софії Київської: історико-соціальний та етноконфесійний аспекти: Автореф. дис... д-ра іст. наук: 07.00.02. — К., 2002. — 34 с.
164. *Оглоблин О.* Гетьман Іван Мазепа і духовне життя України // Пам'ятки України. — 1991. — № 8. — С. 16–19.
165. *Оглоблин О.* Гетьман Іван Мазепа і Москва // Гетьман Іван Мазепа і Москва. Історичні розвідки і статті. — К., 1994.
166. *Оглоблин О.* Гетьман Іван Мазепа та його доба. — Нью-Йорк–Київ–Торонто–Львів–Париж–Торонто, 2001. — 464 с.: іл.
167. *Оглоблин О.* Гетьман Іван Мазепа та Москва // Укр. історик. — 1989. — Ч. 4. — С. 7–16.
168. *Оглоблин О.* Гетьман Іван Мазепа та Москва // Укр. історик. — 1990. — Ч. 1–4. — С. 45–54.
169. *Оглоблин О.* Гетьман Іван Мазепа та Москва // Укр. історик. — 1991. — Ч. 1–2 (108–109). — С. 82–94.

170. Павленко С. Іван Мазепа і книга // Бібліотечний вісник. — 1994. — № 3. — С. 26–28.
171. Павленко Н., Артамонов В. 27 июня 1709 р. — М., 1989. — 272 с., ил.
172. Павленко С. Батурин // Літопис Червоної Калини. — 1995. — № 7. — С. 14–20.
173. Павленко С. Батуринські мотиви // СЛ. — 1995. — № 6. — С. 66–73.
174. Павленко С. Взаємодія гетьманської влади з магістратами у другій половині XVII — на початку XVIII ст. // СЛ. — 2006. — № 5. — С. 33–34.
175. Павленко С. Взаємодія гетьманської влади з магістратами у другій половині XVII — на початку XVIII ст. // СЛ. — 2006. — № 5. — С. 33–34.
176. Павленко С. Восстание мазепинцев: мифы и реалии. — Чернигов, 2009, — 142 с.
177. Павленко С. Генеральний обозний Михайло Вуяхевич // СЛ. — 2001. — № 2. — С. 139–140.
178. Павленко С. Гетьман Іван Мазепа. Життя заради останньої мрії // Україна — козацька держава. — К., 2004. — С. 394–399.
179. Павленко С. Дніпропетровський портрет гетьмана І. Мазепи // СЛ. — 2009. — № 2/3. — С. 239–243.
180. Павленко С. Духовні побратими Івана Мазепи // Пам'ять століть. — 2001. — № 6. — С. 34–56.
181. Павленко С. Загибель Батурина 2 листопада 1708 р. — К., 2007. — 266 с.: іл.
182. Павленко С. Загибель Батурина 2 листопада 1708 року. — Чернігів, 1994. — 152 с.
183. Павленко С. Золотий вік Батурина (1625–1707 рр.) // СЛ. — 1995. — № 4. — С. 54–68.
184. Павленко С. І. Скоропадський як соратник І. Мазепи // СЛ. — 2002. — № 4. — С. 91–95.
185. Павленко С. І.В. Ломиковський — генеральний обозний у команді Мазепи // СЛ. — 2002. — № 3. — С. 95–97.
186. Павленко С. Іван Мазепа як будівничий української культури. — К., 2005. — 304 с.
187. Павленко С. Іван Мазепа. — К., 2003. — 416 с.: іл.
188. Павленко С. Київський полковник Костянтин Мокієвський // СЛ. — 2000. — № 5. — С. 136–138.
189. Павленко С. Кохання гетьмана Мазепи. — Чернігів, 2008. — 112 с.
190. Павленко С. Міф про Мазепу / Ред. О.Б. Коваленко. — Чернігів, 1998. — 248 с.
191. Павленко С. Міф про хабар І. Мазепи // СЛ. — 1997. — № 6. — С. 103–124.
192. Павленко С. Ніжинський полковник Іван Обідовський // СЛ. — 2001. — № 1. — С. 102–105.
193. Павленко С. Організація імпічменту Мазепи 1707 року // СЛ. — 2002. — № 6. — С. 22–31.
194. Павленко С. Оточення гетьмана Мазепи: соратники та прибічники. — К., 2004. — 602 с.

195. *Павленко С.* Перша спроба Івана Мазепи порвати з Москвою // СЛ. — 1998. — № 1. — С. 3–31.
196. *Павленко С.* Петро I та «народна війна» у 1708 році // Україна–Росія: історія і сьогодення: Матеріали науково-практичної конференції. — Чернівці, 1994. — С. 49–50.
197. *Павленко С.* Післямазепинська доба Батурина // СЛ. — 2006. — № 4. — С. 15–36.
198. *Павленко С.* Репресовані у справі повстання 1708–1709 рр. мазепинці, урядники та члени їх родин // Україна — козацька держава. — К., 2004. — С. 405.
199. *Павленко С.* Родовід гетьмана І. Мазепи // СЛ. — 2007. — № 5. — С. 57–70.
200. *Павловский И.Ф.* Битва под Полтавой 27-го июня 1709 года и ее памятники. — Харьков, 2009. — 326 с.
201. *Панашенко В.* Військові товариші // Київська старовина. — 1998. — № 3. — С. 166–174.
202. *Панашенко В.* Шлях армій Карла XII на Україну (1709 р.) // Укр. іст. журн. — 1991. — № 2. — С. 107–111.
203. *Панашенко В.В.* Полкове управління в Україні (середина XVII–XVIII ст.). — К., 1997. — 74 с.
204. *Панашенко В.В.* Соціальна еліта Гетьманщини (друга половина XVII–XVIII ст.). — К., 1995. — 211 с.
205. *Пиріг П.* Соціально-економічна політика гетьмана Івана Мазепи // СЛ. — 2007. — № 6. — С. 14–23.
206. Північна війна та її наслідки для України. Збірник історико-культурного заповідника «Поле Полтавської битви»: Зб. наук. ст. / Редкол.: Лобурець В.С. (відп. ред.) та ін. — Полтава, 1992. — 46 с.: іл.
207. *Пінчук Ю.А.* М.І. Костомаров та його твір «Мазепинці» // Укр. іст. журн. — 1990. — № 8. — С. 130–133.
208. *Плохій С.* В ім'я вітчизни: вірність і зрада Івана Мазепи // Соціум. Альманах соціальної історії. — Вип. 6. — К., 2006. — С. 267–282.
209. *Полонська-Василенко Н.* Історія України: У 2-х т. — Т. 2. (від середини XVII століття до 1923 року). — К., 1992. — 608 с.
210. Поразка національно-патріотичних сил у боротьбі за територіальну єдність козацької України (1676–1715 рр.) // Смолій В.А., Степанков В.С. Українська державна ідея XVII–XVIII століть: Проблеми формування, еволюції, реалізації. — К., 1997. — С. 174–236.
211. *Путро О.* Політична культура козацької держави в контексті еволюції української державної ідеї (друга половина XVII–XVIII ст.) // Четвертий міжнародний конгрес українців. Одеса, 26–29 серпня 1999 року. Доповіді та повідомлення. Історія. — Ч. 1. — Одеса–Київ–Львів. — 1999. — С. 198–205.
212. *Пуцко В.* Гетьман Іван Мазепа — меценат українського церковного мистецтва // Церковний календар на 1992 р. Б. м., 1992. — С. 152–170.
213. *Пуцко В.* Гетьман Іван Мазепа і розвиток українського мистецтва // Київська старовина. — 1995. — № 1. — С. 98–104.

214. *Пуцко В.* Гетьман Іван Мазепа і розвиток українського мистецтва // Київська старовина. — 1995. — № 1. — С. 98–104.
215. *Пуцко В.* Мазепина срібна шата в Чернігові // Родовід. — 1996. — Ч. 2(14). — С. 112–116.
216. *Радишевський Р., Свербигуз В.* Іван Мазепа в сарматсько-роксоланському вимірі високого бароко. — К., 2006. — 552 с.: іл.
217. *Резакевич К.* Про могилу Івана Мазепи // Київська старовина. — 1995. — № 3. — С. 49–53.
218. *Рендюк Т.Г.* Гетьман Іван Мазепа — відомий і невідомий... — К., 2010. — 480 с., 32 іл.
219. *Ричка В.* У пошуках поховання гетьмана // Київська старовина. — 1995. — № 3. — С. 54–55.
220. *Сергійчук В.* Кого предал гетман Мазепа. — К., 2006. — 160 с.
221. *Сергійчук В.* Кого зрадив гетьман Мазепа. — К., 1992. — 70 с.
222. *Сергійчук В.* Мазепа на сторінках «Українського історика» // Укр. історик. — 1994. — Т. 31. — С. 61–64.
223. *Сергійчук В.* Чи зрадив українському народу Мазепа? // Вісник Київського університету: Історико-філологічні науки. — 1991. — Вип. 1. — С. 29–43.
224. *Ситий І.* Батурин доби Івана Мазепи // СЛ. — 2000. — № 3. — С. 36–46.
225. *Ситий І.* Сіверський слід походження роду Мазеп // СЛ. — 2007. — № 5. — С. 44–52.
226. *Сірополко С.* Історія освіти в Україні. — К., 2001.
227. *Скрипник Л.В.* Полтавська битва 1709 р.: причини, хід та історичне значення для України: автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01. — Черкаси, 2009. — 20 с.
228. *Смолій В.* Іван Мазепа // Історія України в особах: XI–XVIII ст. — К., 1993. — С. 327–338.
229. *Смолій В.* Іван Мазепа. Аура непересічної особистості й шлейф політичних спекуляцій // Віче. — 1994. — № 2 (Лютий). — С. 111–124.
230. *Смолій В.* Іван Мазепа: штрихи до соціально-політичного портрету // Культура і життя. — 1989. — № 42. — С. 6.
231. *Смолій В.А.* З думою про Україну (Іван Мазепа) // Українська ідея. Перші речники. — К., 1994. — С. 47–62.
232. *Смолка А.О.* Соціально-економічна думка та політика в Україні XVII — початку XVIII ст. — Вид. 2-е. доп. — К., 2007. — 224 с.
233. *Сокирко О.* Військове мистецтво українських найманців у ліфляндських кампаніях 1700–1702 рр. // Вісник Київського університету ім. Т. Шевченка. Секція «Історія». — Вип. 42. — К., 1999. — С. 26–31.
234. *Сокирко О.* Генерал гетьманського війська // Київська старовина. — 1999. — № 1. — С. 160–164.
235. *Сокирко О.* Гетьманщина під царським скіпетром (військове будівництво в Україні другої половини XVII — початку XVIII ст.) // Україна та Росія: проблеми політичних і соціокультурних відносин. — К., 2003. — С. 305–307.

236. Сокирко О. Козацьке військо під прицілом модернізації // Соціум. Альманах соціальної історії. — К., 2003. — Вип. 2. — С. 101–116.
237. Сокирко О. Лицарі другого сорту: наймане військо Лівобережної Гетьманщини 1669–1726 рр. — К., 2006. — 280 с.
238. Сокирко О. Охотницьке військо Лівобережної Гетьманщини: історія виникнення // Київська старовина. — 1998. — № 4. — С. 11–21.
239. Сокирко О. Полтавська битва 27 червня 1709 р.: Український Рубікон. — У 2-х ч. — К., 2008. — Частина I. — 80 с.: іл.; Частина II. — 104 с.: іл.
240. Сокирко О. Сердюцька піхота українських гетьманів // Київська старовина. — 1999. — № 6. — С. 49–63.
241. Сокирко О.Г. Війська українських гетьманів у Полтавській битві 27 червня 1709 р. // Укр. іст. журн. — 2009. — № 2. — С. 40–51.
242. Сокирко О.Г. Охотницьке військо Лівобережної Гетьманщини 1669–1726 рр.: Автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01. — К., 2000. — 19 с.
243. Станіславський В.В. Іван Мазепа в таборі Карла XII: турецький вектор дипломатичної діяльності // Укр. іст. журн. — 2008. — № 5. — С. 39–49.
244. Станіславський В. Взаємини Івана Мазепи з господарями Валахії та Молдови (за недрукованими листами гетьмана 1691–1700 рр.) // Terra cossacorum: студії з давньої та нової історії України. — К., 2007. — С. 261–275.
245. Станіславський В. Військове співробітництво та пошук політичної взаємодії Запорозжя й Речі Посполитої в 1686–1689 рр. // Україна в Центрально-Східній Європі: 3 найдавніших часів до кінця XVIII ст. — Вип. 3. — К., 2003. — С. 207–242.
246. Станіславський В. Віленські православні та гетьман Іван Мазепа // Україна и Великое княжество Литовское в XIV–XVIII вв.: политические, экономические, межнациональные и социокультурные отношения в общеевропейском измерении: Тези міжнародної наукової конференції (27–29 вересня 2007 р., м. Кам'янець-Подільський), 2007. — С. 64–67.
247. Станіславський В. Гетьман Андрій Могила і запорозькі козаки // Київська старовина. — 1999. — № 3. — С. 155–162.
248. Станіславський В. Гетьман Іван Мазепа — герой України // Гетьман. — 2004. — № 1. — С. 8–10.
249. Станіславський В. До питання про зовнішність Івана Мазепи // СЛ. — 2006. — № 3. — С. 21–22.
250. Станіславський В. Завершення війни з Османською імперією та вступ Війська Запорозького у протистояння з Швецією в недрукованих листах Івана Мазепи за 1699–1700 роки // Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до кінця XVIII ст.). — Вип. 7. — К., 2007. — С. 261–280.
251. Станіславський В. Запорозжя та Крим у підготовці спільного виступу проти російської держави (листопад 1708 — червень 1709 рр.) // Середньовічна Україна: Зб. наук. праць (Пам'яті члена-кореспондента НАН України І.О. Гуржія). — К., 1997. — Вип. 2. — С. 224–235.
252. Станіславський В. Політичні відносини Запорозької Січі й Кримського ханства напередодні Полтавської битви // Укр. іст. журн. — 1998. — № 1. — С. 76–86.

253. *Станіславський В.* Участь запорозьких козаків у Азовсько-Дніпровській кампанії 1695–1698 рр. // Запорозьке козацтво в українській історії, культурі та національній самосвідомості. — К.—Запоріжжя, 1997. — С. 77–87.
254. *Станіславський В.* Участь лівобережного та запорозького козацтва в боротьбі з Османською імперією (за даними неопублікованих епістолярій гетьмана Івана Мазепи 1695–1696) // Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до кінця XVIII ст.). — Вип. 5. — К., 2005. — С. 581–596.
255. *Станіславський В.В.* Взаємини Івана Мазепи з Семеном Палієм та українсько-польські стосунки на Правобережній Україні за даними неопублікованих джерел // Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до кінця XVIII ст.). — Вип. 8. — К., 2008. — С. 316–336.
256. *Станіславський В.В.* Дніпровські походи 1697–1689 років в недрукованих листах Івана Мазепи до Петра I // Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до кінця XVIII ст.). — Вип. 6. — К., 2006. — С. 489–508.
257. *Станіславський В.В.* Запорозька Січ і Річ Посполита: 1686–1699. — К., 2004. — 357 с.
258. *Станіславський В.В.* Науково-теоретичний семінар «Гетьман Іван Мазепа: політичний діяч та державотворець» (1 червня 1994 р., м. Київ) // Укр. іст. журн. — 1994. — № 6. — С. 149–150.
259. *Станіславський В.В.* Політичні відносини Запорозької Січі з Річчю Посполитою та Правобережною Україною в 1686–1699 рр. // Укр. іст. журн. — 1998. — № 6. — С. 3–11.
260. *Станіславський В.В.* Політичні відносини Запорозької Січі з Річчю Посполитою та Правобережною Україною в 1686–1699 рр. // Укр. іст. журн. — 1999. — № 1. — С. 18–31.
261. *Стрішенець О.М.* Товарне виробництво і торгівля в Україні (друга половина XVII — кінець XVIII ст.). — Чернівці, 2009. — 304 с.
262. *Ступак Ф.Я.* Добровинна діяльність гетьмана І. Мазепи // Укр. іст. журн. — 2005. — № 1. — С. 138–147.
263. *Субтельний О.* Мазепинці. Український сепаратизм на початку XVIII ст. — К., 1994. — 240 с.
264. *Субтельний О.* Порівняльний підхід у дослідженні постаті Мазепи // Укр. іст. журн. — 1991. — №2. — С. 125–129.
265. *Субтельний О.* Порівняльний підхід у дослідженні постаті Мазепи // Укр. іст. журн. — 1992. — № 2. — С. 125–129.
266. *Таїрова-Яковлєва Т.* Мазепа. — М., 2007. — 271 с.: ил. — (Жизнь замечательных людей: Сер. биограф.; Вып. 1041). — 271 с.: ил.
267. *Тарле Е.* Северная война и шведское нашествие на Россию // Тарле Е. Избранные произведения. — Т. III. — Ростов-на-Дону, 1994. — 672 с.
268. *Тодийчук О.В.* Украина XVI–XVIII вв. в трудах Общества истории и древностей российских. — К., 1989. — 138 с.
269. *Томілович Л.* Мазепи і Білоцерківщина // СЛ. — 1995. — № 4. — С. 72–73.

270. Україна і Росія в історичній перспективі. Нариси в 3-х томах. — Т. 1: *Верстюк В.Ф., Горобець В.М., Толочко О.П.* Українські проекти в російській імперії. — К., 2004. — 504 с.
271. *Хведченя С.* Розбудова київських храмів гетьманом Іваном Мазепою (кінець XVII — початок XVIII ст.) // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. Збірка наук. праць: У двох частинах. — К., 2005. — Число 12. — Ч. 1. — С. 407–416.
272. *Хоткевич Г.* Іван Мазепа // Гетьмани України. — К., 1991. — С. 101–150.
273. *Хоткевич Г.М.* Два гетьмани. — К., 1991. — 107 с.: іл.
274. *Чернецький Є.* Герб гетьмана Івана Мазепи: його зображення та походження // СЛ. — 2007. — № 5. — С. 53–57.
275. *Чухліб Т.* Шлях до Полтави: Україна і Росія за доби гетьмана Мазепи. — К., 2008. — 263 с.
276. *Чухліб Т.В.* Мазепинська Україна між Російською та Шведською короною: дилема вибору протекції // Укр. іст. журн. — 2009. — № 2. — С. 16–39.
277. *Швидько Г.К.* З історії міського самоврядування Чернігова у другій половині XVII ст. // Чернігівська старовина: Збірник наукових праць, присвячений 1300-літтю Чернігова. — Чернігів, 1992. — С. 84–87.
278. *Шевчук В.* Козацька держава. Етюди до історії українського державотворення. — К., 1995. — 390 с.
279. *Шевчук В.* Просвічений володар: Іван Мазепа як будівничий Козацької держави і як літературний герой. — К., 2006. — 464 с.
280. *Энглунд П.* Полтава: Рассказ о гибели одной армии / Перевод со швед. С. Белокриницкой и Т. Доброницкой. — М., 1995. — 288 с.
281. *Яворницький Д.І.* Історія запорізьких козаків: У 3 т. — Т. 3: 1686–1734. — К., 1991. — 560 с.
282. *Яворницький Д.І.* Історія запорізьких козаків: У 3 т. — Т. 3: 1686–1734. — Львів, 1992. — 456 с.
283. *Яковлева Т.Г.* Нові архівні матеріали й перспективи вивчення гетьманства Івана Мазепи // Укр. іст. журн. — 2006. — № 5. — С. 235–237.
284. *Ямчук П.М.* Бароковий універсум Івана Мазепи: культурний аспект: Монографія. — Умань, 2005. — 104 с.

Наукове видання

**Україна
в Центрально-Східній
Європі**

Випуск 12-13

Комп'ютерна верстка *Л. Зубець*

Підписано до друку 12.09.2013 р. Формат 70х100/16.
Ум. друк. арк. 39,49. Обл. вид. арк. 28,63.
Наклад 300 прим. Зам. 20. 2013.

Поліграф. д-ця Ін-ту історії України НАН України.
Київ-1, вул. Грушевського, 4.